

heden. Paa de fleste Omraader er der neppe mere at naa gennem den abstrakte Teori; Arbejdshypoteserne et stillet op. Det bliver et meget drøjere og mere jordbundet Liv end den skønne Flugt, som mange hidtil har fløjet. Det nøjeste Samarbejde mellem de økonomiske Teoretikere og den økonomiske Statistik maa finde Sted; først da kan der ventes Resultater, der kan give en virkelig videnskabelig Erkendelse og faa praktisk Betydning. Saaledes forstaar jeg Mr. Keynes Krav om „a clear analysis of the real facts“. Og Begyndelsen er altsaa allerede gjort for de Omraader i Forbindelse med Pengevæsenet, der i Aarene efter Krigen har faaet størst Betydning.

Men dette vil sige, at ikke blot er paa disse Omraader de teoretiske Betragtninger stillet bagved den økonomiske-statistiske Behandling af Spørgsmaalene; heller ikke Banklederne, og da særlig Centralbanklederne, vil efter det Exempel, der er givet af Federal Reserve Board, i kommende Dage kunne bruge deres gamle intuitive Metoder, naar de vil lede deres Banker. De maa paa det nøjeste følge alle de Foreteelser, hjemme og ude, der paavirker Næringslivet og Pengemarkederne og være i Stand til at vurdere disse Foreteelsers Opstaaen og Rækkevidde. Den forøgede Sikkerhed, de herigennem vinder for deres Handlinger, vil komme det hele Samfund til Gode.

Den foreliggende Bog betyder ikke blot en stor videnskabelig Landvinding for Økonomien; den vil uden Tvivl ogsaa, som Forf. forudsætter, blive forstaaet af Banklederne og hjælpe dem og Lovgiverne til, at mange Forhold vedrørende Pengenes Natur bedre erkendes, og den vil derved bidrage til, at Landene igen vender tilbage til ordnede Pengeforhold.

E. C.

ELI F. HECKSCHER: **Nyordningen af Finlands Penningsvæsende.** 118 S. Holger Schildts Förlags A/B. Helsingfors 1923.

Det foreliggende Skrift er udarbejdet efter Anmodning af „Finlands riksdags bankfullmäktige“, med Bistand af Finlands Banks Statistiker, Mag. Kalliala, og naturligvis efter de Samraad til flere Sider, der er nødvendigt selv for den indsigtfuldeste fremmede. Bogen giver da med den Klarhed, Forf. raader over, en Tillempning af hans teoretisk-økonomiske Anskuelser paa de foreliggende finske Pengeforhold, og er vel værd at læse.

heden. Paa de fleste Omraader er der neppe mere at naa gennem den abstrakte Teori; Arbejdshypoteserne et stillet op. Det bliver et meget drøjere og mere jordbundet Liv end den skønne Flugt, som mange hidtil har fløjet. Det nøjeste Samarbejde mellem de økonomiske Teoretikere og den økonomiske Statistik maa finde Sted; først da kan der ventes Resultater, der kan give en virkelig videnskabelig Erkendelse og faa praktisk Betydning. Saaledes forstaar jeg Mr. Keynes Krav om „a clear analysis of the real facts“. Og Begyndelsen er altsaa allerede gjort for de Omraader i Forbindelse med Pengevæsenet, der i Aarene efter Krigen har faaet størst Betydning.

Men dette vil sige, at ikke blot er paa disse Omraader de teoretiske Betragtninger stillet bagved den økonomiske-statistiske Behandling af Spørgsmaalene; heller ikke Banklederne, og da særlig Centralbanklederne, vil efter det Exempel, der er givet af Federal Reserve Board, i kommende Dage kunne bruge deres gamle intuitive Metoder, naar de vil lede deres Banker. De maa paa det nøjeste følge alle de Foreteelser, hjemme og ude, der paavirker Næringslivet og Pengemarkederne og være i Stand til at vurdere disse Foreteelsers Opstaaen og Rækkevidde. Den forøgede Sikkerhed, de herigennem vinder for deres Handlinger, vil komme det hele Samfund til Gode.

Den foreliggende Bog betyder ikke blot en stor videnskabelig Landvinding for Økonomien; den vil uden Tvivl ogsaa, som Forf. forudsætter, blive forstaaet af Banklederne og hjælpe dem og Lovgiverne til, at mange Forhold vedrørende Pengenes Natur bedre erkendes, og den vil derved bidrage til, at Landene igen vender tilbage til ordnede Pengeforhold.

E. C.

ELI F. HECKSCHER: **Nyordningen af Finlands Penningsvæsende.** 118 S. Holger Schildts Förlags A/B. Helsingfors 1923.

Det foreliggende Skrift er udarbejdet efter Anmodning af „Finlands riksdags bankfullmäktige“, med Bistand af Finlands Banks Statistiker, Mag. Kalliala, og naturligvis efter de Samraad til flere Sider, der er nødvendigt selv for den indsigtfuldeste fremmede. Bogen giver da med den Klarhed, Forf. raader over, en Tillempning af hans teoretisk-økonomiske Anskuelser paa de foreliggende finske Pengeforhold, og er vel værd at læse.

Den, der kender noget til Forf.'s Anskuelser om disse Emner, vil ikke forbavses over, at han med sædvanlig Energi tager Ordet for, at man bør nedskrive den finske Mark til dens faktiske Guldværdi og saa snart som muligt gaa over til Guldindløsning. Redegørelsen er afgivet før Udgangen af August 1923 og i en Efterskrift, dateret 5. Decbr. 1923, bruger Forf. den Anledning, som Markens Fald i Efteraarets Løb har givet, til at hævde, at noget saadant kunde have været undgaaet, om man om Sommeren havde fulgt hans Forslag og skaffet sig en paa Guld baseret Valuta. Men da han ikke kan se nogen anden Grund til Markfaldet end Spekulation i en Stigning af de fremmede Valutakurser, og da en saadan Spekulation dog næppe opstaar, medmindre de naturlige Betingelser for den i Henseende til en Tilbudet overstigende Efterspørgsel er tilstede, saa vilde det under en Guldindløsning have givet sig Udtryk i en Udstrømning af Guldet. For Henvisningen (S. 92) til, at Centralbanken ved Kreditoperationer bør udjævne Vexelkurs-Svingningerne, f. Eks. ved Køb og Salg af a vista eller kortløbende Fordringer paa Udlandet, forudsætter jo, at saadanne Fordringer staar til Raadighed, hvad vel netop i den foreliggende Situation er lidet sandsynligt.

Imidlertid, Spørgsmaalet om Guldindløsningen er i hvert Fald for mig et Sidespørgsmaal i det hele Valutaproblem. Og heri er jeg paa en vis Maade enig med Forf. Thi han fremhæver gentagende og stærkt, at Betingelsen for at gaa til Guldindløsning er den, at der er tilvejebragt Ro paa Pengemarkedet, saaledes at Valutaen ligger fast og man følgelig ved, til hvilken Kurs man tør genoptage Indløsningen med Guld. Og efter min Mening ligger det foreliggende Skrifts Styrke netop i den Energi, hvormed Forf. hævder dette. Er man først saa vidt, spiller det jo endelig mindre Rolle om man opretholder denne Tilstand ved Guldindløsning eller ved andre Midler af bankteknisk eller anden Art. Men givet er det naturligvis, at ingen Ordning kan holde, hvis ikke samtlige Samfundsfaktorer — og herunder i første Række Statsmagten — yder sin Medvirkning. Derom hedder det (S. 98): „Det eneste, Guldmonnfoden ligesom overhovedet det stabile Pengevæsen kræver, er . . . at blive behandlet i Overensstemmelse med sine egne Krav, saa at ikke Magten over Pengevæsenet udnyttes til Formaal, der forstyrrer dets Ligevægt. Af denne Grund og ikke af nogen anden er Uorden i Finanserne den hyppigste af alle Aarsager til Pengevæsenets Ødelæggelse, idet Staten skaffer sig Indtægter gennem Mønt-

forringelse eller Seddefabrikation eller gennem en Kreditgivning, der indirekte leder hertil.“

Den finske Bank har endnu ikke fulgt Forf.s Forslag, men den og vi har faaet en værdifuld Udredning af det hele Spørgsmaal.

E. C.

HANNES GEBHARD: *Smaabruket i Skandinavien*. Översättning från Finska. Boksspeditions A. B. Helsingfors 1923. 335 S.

Professor Hannes Gebhard er kendt blandt Andelssagens Forkæmpere for sit virksomme og frugtbringende Arbejde for Andelsbevægelsens Fremvækst i Finland, og af hans Værker vil vel ogsaa særlig „Huvuddragen av Andelsverksamheten i Finland“ være danske Læsere bekendt. Hans praktiske og videnskabelige Arbejde har været besjælet af Ønsket om at løfte de smaa i Samfundet op til større Selvstændighed og bedre Kaar, at muliggøre en rigere Udfoldelse af Folkets Kræfter og en fuldere Udnyttelse af Landets Hjælpekilder. Med dette Maal for Øje er ogsaa Bogen om Smaabruket i Skandinavien skrevet.

Baggrunden for dette Værk er de Jordreformer, som i disse Aar iværksættes i Finland for at raade Bod paa de uheldige Jordbesiddelsesforhold og den Proletarisering af Hovedparten af Landbefolkningen, som var en Hovedaarsag til de sørgelige Begivenheder i 1918. Disse Reformer gaar for det første ud paa at afløse de forskellige Forpagtnings- og Fæsteforhold ved Selveje, en Reform, der vil faa Betydning for mere end 40 pCt. af Finlands Jordbrug og naturligvis ganske særlig faar Betydning for Husmandsklassen, for det andet skaffes der Jord til Supplering af bestaaende mindre Brug og til Oprettelse af nye, dels fra det offentlige og Kirkens Grundbesiddelser, dels ved Tvangsafstaaelse fra private Selskaber og fra de større private Grundejere.

I Tilknytning til dette Arbejde for Selvstændiggørelse og Udvikling af Smaabruget viser Professor Gebhard paa Grundlag af en indgaaende Undersøgelse af den historiske Udvikling af Jordbruget i Danmark, Sverige og Norge og en Jævnføring med Finland, hvilke Udviklingsmuligheder det finske Landbrug har, og i hvilken Grad disse Muligheder er knyttet til Udviklingen af Smaabruget, men samtidig har han det Maal for Øje at paavise Nødvendigheden af, at de stedfindende Jordreformer ledsages af og fortsættes med et planmæssigt og intensivt Ar-